

תוספות מסכת פסחים דף יז עמוד א

רביעי בקודש בעא מיניה - פ"ה דנגע בכנפו היינו שרץ אל הלחם והלחם אל הניזיד וכו' וקשה לר"ת דמאי שנא דזאל כל מאכל יהיה פירוש או אל כל מאכל יותר מכולם ועוד למה דחק שמאל לתרוך במה שנגע בכנפו לימא אל כל מאכל דזוק ועוד למה קורא הכתוב לשרץ כנף ועוד דמפרש רבינא התם רביעי בקדש הכא שלישי שהלחם נעשה אב הטומאה כשנוגע במת והא קיימא לן בהמפלת (גדה כח): דכל דבר שאין לו טהרה במקוה אינו נעשה אב הטומאה מיהו יש לומר דאין נעשה אב הטומאה היינו דזוקא לטמא אדם וכלים אבל לאוכלין ומשקין נעשה אב הטומאה ומפר"ת דהשרץ נגע בכנף ונעשה ראשון והכנף אל הלחם או אל הניזיד וחד מהנך אל היין או אל השמן הרי שלשה ואל כל מאכל הרי ארבעה ונקט סדר כנף מאכל משקה מאכל דלא בעי למינקט שיעשה כיוצא בו ולשמאל דייק מדכתיב בכנפו הרי חמש והשתא אתי שפיר לרבינא דאמר הכא שלישי שהכנף הנוגע במת נעשה אב הטומאה כדין כל הכלים.

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף יז עמוד ב

ראה הסבר לשורה זו בעמוד קודם.

(רבן) + מסורת הש"ס: [רבי] + שמעון אומר: בכלים - טמאין, בקרקע - טהורין.

הסבר א"ב' דף י"ז עמוד ב' מסכת פסחים גמרא - פרק ראשון - תוקפה של ההלכה שנוזלים מכשירים לקבלת טומאה, ודעת רבי יהודה בהכשר טומאה

חלק א"ב' במסכת פסחים דף י"ז עמוד ב'

אומר **רב פפא** - גם לדעת **אומר רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא** שהכשר טומאת משקין זה מהתורה, אזי נזולים בית השחיטה שאינם מטמאים זה הלכה למשה מסיני. **צרידה** ואם זה הלכה למשה מסיני למה צריך להעיד בשמו?
עוד שאלה על **רב פפא** ששאל **רבינא** את **רב אשי**

אמר רב פפא: אפילו למאן דאמר טומאת משקין דאורייתא - משקי בית מטבחיא הלכתא גמירי לה. אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא: ואלא הא דאמר רבי אליעזר: אין טומאה למשקין כל עיקר, תדע, שהרי העיד (יוסף) + מסורת הש"ס: [ר' יוסי] + בן יעזר איש צרידה על משקי בית מטבחיא דכן. ואי הלכתא גמירי לה - מי גמירין מינה? אמר ליה רבינא לרב אשי: והא רבי שמעון, דאמר טומאת משקין דאורייתא, דתניא, רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: כללים - טהורין, לאוכלין - טמאין. והבא קאמר (רבן) + מסורת הש"ס: [רבי] + שמעון: בכלים - טמאין, בקרקע - טהורין. ואי הלכתא היא - מה לי בכלים מה לי בקרקע? קשיא. אמר רב פפא: הא דאמרת בקרקע טהורין - לא שנו אלא מים, אבל דם לא. ומים נמי, לא אמרן אלא דהוי רביעית, דחזי להטביל ביה מחטין וצונות, אבל לא הוי רביעית - טמאין.

רבי שמעון הכשר טומאה על ידי נזולים-הכשר נזולים-לכלים לא, לאוכל-כן, וכן אמר **רבי שמעון**-נזולים-זה מהתורה. בכלים-טמאים, בקרקע טהורים ואם הלכה למשה מסיני כפי דעת **רב פפא** למה יש הבדל?

חכם נזל בקרקע טהור דם בקרקע מים בקרקע-אם יש רביעית-אפשר להטביל **רב פפא** רק מים טמא דברים קטנים פחות מרביעית-טמא.

חכם טומאת נזולים מסקנה שואלים- ממקרה של **רבי יהודה** מטמאת את הכול דהיינו **רבי יהודה** סובר-הכשר לטמאה כריות, מתקן לדיו וכיו"ב, **יהודה** כולל כלים. של נזלים זה מהתורה. שקים, מרצופין

נטמא נטמא **רבי יהודה** והשאלה-אם הכשור על ידי נזולים זה מהתורה, מה זה משנה אם זה משרץ או ממשקים?
בפנים בחוץ לא נטמא נטמא בחוץ נטמא נטמא בפנים טומאה הכול טמא.

אומר **רב יהודה** בשם **שמאל** אומר **רבינא** נימוק **רבינא** הכול נזולים **רבי יהודה** חזר בו. **רבי יהודה** לא חזר בו. יש נזולים שבאים מידיים ויש נזולים שבאים משרץ.

שואלים את **רבינא**-היה צריך לכתוב במה מדובר: בנוזלים מידיים, אבל מנוזלים משרץ-הכול טמא. **רבי יהודה** חזר בו.

שואלים-חזר בו שלא מטמא כלים אומר **רב נחמן** שאם פרה שתתה מי חטאת אבל באוכל סובר **כרבי יוסי ורבי שמעון** או שסובר **כרבי מאיר**? הבשר שלה טמא, **רבי יהודה** אומר-המים התבטלו בבטנה, אם סובר **כרבי יוסי ורבי שמעון** למה התבטלו? תהיה טומאה קלה?

תוספות מסכת פסחים דף יז עמוד ב

רש"י מסכת פסחים דף יז עמוד ב

אבל דם לא - וא"ת אדרבה בדם יש לטהר טפי אפי" בכלים דדם קדשים לא איתקש למים כדאמר' לעיל שאינו נשפך כמים אין מכשיר ו"ל דהכי פ' אבל דם היכא דמטמא כגון דם חולין או בעלי מומין או זבח שנפסל לו /לא/.

(רבן) + מסורת הש"ס: [רבי] + שמעון אומר בכלים טמאין - (רבן) + מסורת הש"ס: [רבי] שמעון לטעמיה, דאמר לעיל: טומאת משקין דאורייתא, ואפילו לטמא אחרים, כדתניא גבי ספק משקה לטמא אחרים (רבן) + מסורת הש"ס: [רבי] + שמעון אומר: באוכלין - טמא הלכך במשקי בית מטבחיא לא מצו רבנן לטהוריהו.

אלא דהוי רביעית דחזי להטביל בהו מחטין וצונות - מכאן אומר ר"י שיש לדקדק דמקוה שכולו שאוב אינו פסול אלא מדרבנן דמשקין בית מטבחיא שהן דכן ע"כ הן שאובין מדמפליג בין דם למים ולא מפליג בין שאובין למחורבין ואמר דחזי להטביל בהו מחטין וצונות ועוד תניא בתוספתא דמסכת מקוואות (פ"ב) מקוה שהניחו ריקן ומצאו מלא כשר והיינו משום דספיקא דרבנן לקולא וריקן נמי משמע שלא היה בו כלום מדלא קאמר שהניחו חסר והא דתניא בת"כ אך מעין ובור יכול אפילו מלא בחתך תלמוד לומר מעין מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי שמים צ"ל דאסמכתא בעלמא הוא ואם תאמר כיון דכולו שאוב כשר מדאורייתא אמאי גזרו רבנן בשאיבה כלל ויש לומר דגזרו שאיבה אטו דילמא אתי לאטבולי במנא דבתוך הכלי ודאי אסור לטבול מדאורייתא ואור"י דכי נמי בטלו רביעית דמקוה מכל מקום כל שהוא דמעין לא בטלו מדתנן בת"כ דמעין משטהר בכל שהוא והמקוה בארבעים סאה והא דמקוה ב' סאה היינו לבתר דביטלו רביעית ואפילו הכי קתני דמעין מטוהר בכל שהוא הקשה ר"י בשם הרב רבינו שלמה דאמר בפרק חומר בקודש (חגיגה

בקרע טהורין - ולקמן מתרגם ליה אמים, ודאיכא רביעית, דאיכא תורת מקוה עלה למחטין וצונות, דמדאורייתא לא מקבלי טומאה, כדכתיב (ויקרא יא) מקוה מים יהיה טהור, ורביעית הויא מקוה מדאורייתא, דכי כתיב ארבעים סאה - באדם הוא דכתיב, דנפקא לן מאת כל בשרו - מים שכל גופו עולה בהן, אבל לכלים קטנים אין צריך אלא כדי שיתכסו במים, ובציר מרביעית גמרא גמירי לה דלא חשיב למיהו מקוה, וכיון דבעלמא מדאורייתא לא מיטמו, ורבנן הוא דבטלו רביעית דמקוה שלא יטבילו כלים בפחות מארבעים סאה, כדאמרין בבבוי (לח, א): עשר רביעיות הן, ופרכין: והא איכא רביעית דמקוה, ומשנינן: בר מינה דהויא, דבטלו רבנן, בפרק שלשה מינין, ותניא נמי: זה הבלל: כל שאדם טובל בו - ידים וכלים טובלים בו, וגזרו טומאה אף על המשקין שבקרקע, כל כמה דהוי בציר מארבעים סאה, והכא גבי מטבחיא - אוקמוה אדאורייתא, וטהורים. הלכתא גמירי לה - מסיני, דלא מיטמאו.